

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bérletdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” cz. politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben el-
fogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfize-
téseikkel még hátralékban vannak, tisz-
telettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szí-
veskedjenek előfizetéseiket minél előbb meg-
újítani, hogy lapunk szétküldésében za-
var ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzeket kérjük Kézd-
Vásárhelyre a kiadó-hivatalba küldeni.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Székely kérdés és napi sajtó.

Kézd-Vásárhely, 1886. jan. 11.

Egy idő óta állandóan foglalkoznak
a hirlapok a székely kérdéssel. Mióta
Ugron Gábor a székely kongresszus
eszméjét megpendítette, kivétel nélkül
minden hazai lap hozzá szólt, s nekünk
jól esett azon meleg érdeklődés, mely
irántunk a sajtóban nyilvánult, s hize-
gett nekünk az a jó vélemény, melyet
irántunk táplálnak; azonban a mult szo-
moru példán okulva, őszintén mondván,
nem várunk valami nagy eredményt e
mozgalomból, mert ismerve a székely
nép viszonyait, bajait, nyomorát, tudjuk,
hogy azokon csak maga az állam tud

nagy és gyökeres operációkkal segí-
teni. Pillanatnyi intézkedésekkel lehetne
egyes vidékeken segíteni, hanem a szé-
kely megyék jelenlegi kétségbeeső köz-
gazdasági, ipar- és kereskedelmi visz-
onyain csakis gyökeres reformok segít-
hetnek.

A székely kongresszustól csak azon
esetben várhatunk üdvös eredményt, ha
a magas kormányzat elhatározott szán-
dékát, a hozandó határozatok végrehaj-
tását bármely áldozattal is eszközölni.
Mert a míg a kongresszus csak a létező
bajok konstatálására szorítkozik s nincs
a háttérben egy hatalom, mely intézked-
jék, hogy az eszmék életet is nyerjenek,
addig az sem fog többet elérni, mint a
székely egyesület, mely csak kimutatá az
eszközöket, mikkel segíteni lehet, de nem
állt hatalmában azokat megszerezni.

A székely kérdéssel hirtelen előtérbe
lépett a székely vasut ügye is, melyet
ezer meg ezer irányban — papiroson
oly rég építnek. Már meg vagyunk
szokva, hogy ne vegyük komolyan ezen
építési terveket, melyek nem szoktak a
konzesszióntul haladni. Mi csak akkor
fogunk a székely vasut kérdéséhez hozzá-
szólni, midőn meg leszünk győződve,
hogy a székely vasut terve biztos alapo-
kon nyugszik.

Mi a székely kongresszust, mely a
székely megyék fő- és alispánjaiból, a
megyei közgyűlés és városok által ki-
küldött képviselőkkel állana, szükséges-
nek és jónak látjuk, s meg vagyunk

győződve, hogy a kormány támogatása
mellett ez biztos mód leend bajaink
orvoslására.

Imets F. Jákó megnyitója

az erdélyrészi magyar kulturregylet csikmegyei
fiókjának decz. 28-án tartott alakuló gyűlésén.

„Minden ember legyen ember és magyar,
A kit e föld hord s egével eltakar.”
Vörösmarty. (Fóthi dal.)

(Vége.)

Igy látjuk, hogy keleti határláncunk zá-
mos pontját, melyeken régebben a székely,
csángó és besenyő állott őrt, Borgótól a te-
mesi szorosig a Moldvában uralomra jutott
oláhság fonta meg. Így látjuk, hogy dél felől
Fogaras földén, hol jelentékeny magyar ne-
messég és birtokosság honolt, talán a havas-
alföldi vajdák hosszas birtoklása következ-
tében is, ma már alig hallhatni magyar szót.
Igy látjuk, hogy a szép Hunyadmegye ma-
napság egy legújabbkori csinos Dákó-Romá-
niát alkot. Pedig tudnivaló dolog, hogy a
szép Hátszeg vidéke valaha nem volt oláh;
lakóinak alkotása, viselete és szokásai a
többi hunyadmegyei oláhságtól elütők, s
vannak helységek, mint például Livadia, a
melyeknek lakói mind a kiváltságos osztály-
hoz tartoztak, mintha épen székelyek vagy
csángó-féle „részes”-ek lettek volna. Tudni-
való dolog továbbá, hogy az egész Cserna-
völgye székely telepítvényesekből áll, kiket
a dicső Hunyadiak szállítottak vala ki az
általuk épített Hunyadvár tövéhez, de a kik
roppant gondatlanság és magyar indolencia
folytán épen ugy eloláhosodtak, mint a
Sztrigy és a Maros mentén fekvő legszebb
községek hajdan magyar lakossága. Látjuk
azt is, hogy Alsó-Fehérmegyének nemcsak a
Hegyalján fekvő városai Nagy-Enyedtől Al-
vinczig és Kis-Enyedig, hanem nevezetes

bányavárosai is a magyarság tanyái valának
sőt tény, hogy a Bányavidéket, az ugyneve-
zett „mőcz-világ”-ot, sem kizárólag oláhság
lakta, hanem nemzetibb elemek, miként azt
a hat bíróságot számláló Bucsum község
bányaművelő népének és az Aranyos forrá-
sainál 6 □ mérföldnyi területen fekvő Szke-
risóra telep favágó lakosságának csilhatlan
magyar vonásai, viselete és szokásai még
mai is tanúsítják. Így látjuk továbbá, hogy
a mai Torda-Aranyos magyarjai és nevezet-
esen székelysége, mely a XIII. századi ki-
telepítés korában 32 községben tanyázott,
mai napig egy harmadnál kevesebb és foly-
ton satnyuló községre olvadt le, még pedig
annyira, hogy a Maros árterében fekvő
Székely-Földvárnak is hajdanai nemzetiségét
maholnap csak előnéve fogja hirdetni. Tény
továbbá az is, hogy Kolozsmegye régebben
egész területén oly magyar jelleget viselt,
minő Kalota-Szegben még ma is leereszkedő
esthajnalkepen festekszik. Így áll a dolog a
Szilágyság- és Szolnok-Dobokára nézve is,
melyeknek magyar lakossága azonban elejé-
től kezdve nagyon ki volt téve a Máramaros
és Naszód felől jövő oláh áramlatnak. Ugyan-
ezen nyomás érezhető a Mezőségben és Maros-
Torda északi részében is. Szében és Nagy-
Küküllő megyék hajdanai magyar gyeptize-
teit — nevezetesen a volt felsőfehérmegyei
pontokat — nem is említve, bizonyos, hogy
Kis-Küküllőmegye egyike volt a legmagya-
rabb nemzetiségű vármegyéknek; és ezen
nemzetiség vonásai előtűntek nemes ércz fel-
lobbanó lángja gyanánt villannak fel ma is
az észlelő előtt Sárdtól Péterfalvaig és Er-
zsébetvárostól át Radnótiig. Az eltemetett és
mohosuló nemzeti öntudatnak ilyenét fel-
törekvő lángja volt nemes Kis-Küküllőmegyé-
nek november 26-ki nagyszerű szavazata és
tüntetése, mely magához ébredt nemzeti ön-
tudatában erejét tufeszítésként 10,000 írtot
ajánla fel az E. M. K. E., vagyis a hazafiság
oltárára.

A „Székelyföld” tárczája.

A képviselőház karzatáról.

Írta: Mikszáth Kálmán.

A karzat.

Össze sem bírom számítani, annyiféle kar-
zat van: hölgykarzat, képviselőkarzata,
főrendiek karzata, írói karzat, idegenek kar-
zata és ifjusági karzat.

Természetesen legszebb ezek közt a hölgy-
karzat. Még pedig legszebb olyankor, ha az
ország ház kapuján ki van téve a tábla: „A
karzati jegyek mind elfogytak.” A zsufolt
karzat biztosra jelemti a zsufolt házat is,
mert akkor valami érdekes esemény vagy
érdekes szónok van napirenden.

Nem akarom vitatni, hogy azokban a re-
kesztékekben is lehet sok érdekes fölgye-
zésre méltó találni, a hol a férfiak ülnek,
ámbar egy köhécselő főispán vagy gróf még
nem olyan látni való, a miért érdemes volna
a gukkert elővenni a fiókból.

Néha ugyan vetődik hozzánk valami ide-
gen nevezetesség, máskor torzonborz vidéki
deputáció költi fel a figyelmet. Közönséges
napokon azonban ki ül ott? Nehány ismer-
etlen ember és néhány megszokott ismerős.
Majores István vagy Farkas Károly. Ha fe-
kete zászló lóg oda künn, akkor feltűnik egy-

két gangos bajusz és piros-pozsgás ábrázat
is a láthatáron: eladó kortések fiziogno-
miája.

De a legállandóbb alak, a legfigyelmesebb
hallgató Ivánka Zsigmond, a kinek a helyére
majd emléktáblát fog kelleni csináltatni:

Itt üldögélt sok esztendőig
Ivánka Zsigmond.

Olyan szenzációs esemény a legnagyobb
ritkaságok közé tartozik, mint a minő az
idén történt, hogy a karzatról egy exaltált
asztalos lekiáltott:

— Pusztuljatok innen, hazaárulók, a kik
az országot eladtátok a zsidóknak!

A teremőrök gyorsan eltuszkolták.

— Szörnyűség, — sopánkodék Péchy —
hogy ilyesmit mer a karzaton! Idelent föl
sem venném.*

Hanem az ilyen scénákért bővön kárpótól
az örök tavasz, mely a hölgyek karzatán
virít. Szép feslő rózsabimbók s kinyílt ró-
zsák, kevély liliumok és szerény ibolyák, s
valóban kéjes illat terjed le felülről. Szép
úői szemek mosolyognak szeliden, ha Hoi-
tsy beszél vagy Fenyvessy Rohonczt és
Andrássy Tivadart is szívesen hallgatnák,
de ők nem beszélnek szívesen.

*) Péchy Tamásban van némi humor. Mikor Va-
dász Andor rögtön a szűzbeszédében Eötvös Károlyt
támadta, oda szólt: „Itt nem szokás ám m i n d j á r t
gorombáskodni.” Később aztán lehet.

Kiváncsian hajlanak alá a kis fejcskék,
mikor Szilágyi Dezső emelkedik fel, nehogy
elvezítsenek, ha egyet is, Apollói gesztusai-
ból. Apponyi Albert is kedvenczük. A nők,
hiába, mind ellenzékiek.

Gyönyörű kép az így néha-néha. A gaz-
dag szinpompa, vidorság, elelenség, a beszé-
des legyezők, melyek örökös mozgásban
vannak s mozgásukra egész szélvihar kere-
kedik.

Azonkívül, hogy Odescalchy Gyula és
pártja nagy gyönyörűségét találja a hölgy-
karzatban, megvan a praktikus haszna is.
Egy-egy hosszú beszéd alatt meg lehet bát-
ran házasodni.

A fiatal képviselők felhurcolkodnak a ma-
gasba, s míg lent az öregek gorombaságokat
mondanak egymásnak, addig ők csupán szé-
peket auttognak a lelkes honleányok füleibe.
A csevegés zsvaja harmonikusan szűrődik
le szelid zsongássá, melyben oly jól esik az
öregeknek lent szundikálni, mintha méhes-
ben volnának.

De nemcsak az ugynevezett obligát hon-
leányok ülnek a karzaton, nemcsak a pikni-
kek és bálók divatos királynői a mamáikkal;
elvetődik ide sokszor egy-egy agg-kisasz-
zony, összetöpreődött anyóka az ország
valamelyik széléről. Nyolczvan év hava fed-
ráncos arcját. Egészen a mult század. Hosz-

szu virágos wikler van a nagymamán tenyér-
nagyságu ezüstösattal. Apaffy Mihály kora-
beli főköti barnállik feje bubján s az arany-
foglatu okulare hozza neki közel a törvény-
alkotó urakat. Szeretné is megkérdezni kör-
nyezetétől, ha nem restelné: melyik vajjon
közülök a palatinus?

Sokszor megesik, tavaly is megtörtént,
hogy egy idősebb nő, elmerülve Tisza beszédé-
nek hallgatásában, miután az egy perozre
megállott a jegyzeteiben nézegetve, kihajlott
a karzati sorompón s a Ház nagy derűtsége
által követve, türelmetlenül kiáltott fel:
„Halljuk hát, no!”

Évtizedek óta egy gyönyörű menyecske
járt rendszeren a karzatra. Szép magas, dél-
czeg asszony volt, méltóságteljes nemes
arccal. Pajkos képviselők elneveztek „Hun-
gáriá”-nak.

Husz év óta természetesen megöregedett
a szép asszony, s sokat vesztett bájából, de
a karzaton még most is ott van rendszeren.
Még pajkosabb képviselők most már hozzá
teszik a nevéhez: „Hungária, de a tatárjárás
után.”

A karzatnak ez a része igen fontos ténye-
ző. Sokan beszélnek csupán a karzatnak és
sokan léptek a törvényhozói pályára csupán
a karzat kedvéért.

Mert Magyarországon két dologra jó a

És most még lépünk közelebb saját tűzhelyünkhöz, a székelyek ősházájához, ezen, az attilai fehér hunok maradékainak magas bércek által koszorúzott másfélezedéves sasfészékhez, és megilletődve fogjuk látni, hogy ezen fészék sem diszlik már eredeti épségében, hogy szélei foszlányosodnak, és a hol s a miként szerit ejthetik, gyanus ormadarak építkeznek annak hulló darabjaiból. Pusztulásnak indultak a virágzó uradalom csinos sövényei és művelés alatt állott dűlői...

Azért itt már az ideje elvégre, hogy beismerjük, miszerint ezen sz. moru jelenségnek nem csupán az élelmes szomszédság az oka. Nem érheti-e az annyiszor magasztalt székely virtust is a könnyelmű gondatlanság és mulasztás vádjá azért, hogy pl. Maros-széknek mezősgéi része nemzetiségi tekintében ma oly keveset nyom a mi serpenyünkben? hogy Nyárádtőnél már végképen elhal a szép maroszeiki nóta? hogy Erdő-Szentgyörgy körül, elősegítette a székelységre nézve örökös szegény bélyegét viselő volt szombatosok elfajulása által, egy jeruzsálem-környéki rossz légköri Gehinnon völgye támadott? hogy a tősgyökeres Uj-Székely szomszédságában csak a vasut megnyitása óta beszél valamit magyarul is a „hasfelevi“, akarom mondani: a héjjasfalvi atyafi? Hol van, vagy egyáltalában van-e a híres székely szívósságnak beolvasztó ereje, vagy csak valamelyes activ hatása is akkor, mikor a szász szomszéd hiánytalan tipikusággal tartja fenn magát a két Homoród nyílásánál? mikor az ágostonfalvi oláh Baróth piacán sem tanul egy árva magyar szót sem? mikor a régi Székelfölde Bölön és Sepsi-Szentgyörgy között, tehát a hönök alatt, eloláhosodott? mikor a bereczki marzsinán a nyujtódó és kézdí-vásárhelyi határokat fenyegeti? és — hogy elvégre kedves Csikországunkba teljesen haza jöjünk — mikor a kászonujfalvi gör. kath. atyafiak oly makacsul ragaszkodnak a oláhos üstökeikhez és tűszőjkéhez? mikor a lóvész pástornép, de sőt még a gyimesi székely-csángó is viselete és szokásai által inkább moldvai, mint székelyföldi tartozéknak látszik lenni? mikor a vaslábi telepítvényes nem is fenn a havasokon, hanem egy nagyon gyakorlott posta-ut mellett, Szentdomokos és Gyergyó-Tekerőpatak között, tehát egy civilizatorius vonalban, a hozzásimulásnak semmi jelét nem mutatja, hanem eredeti idegen voltának utolsó foszlányához is oly göröcsően ragaszkodik? és végre, midőn a székely birtokosságnak a gyergyótölgyesi járás telepítvényes községeire való, századokon át tartott befolyásának olyannyira el-

képviselőség: a jobbik esetben valami zsiros hivatalba jut ki belőle az ember, a rosszabbik esetben gazdagon megházasodik benne.

Nos, igen, mondjuk ki nyiltan. Magyarországon senki sem azért lép valamely pozícióra, hogy ott megmaradjon. A járásbíró nem azért lesz járásbíróvá, mert tetszik neki ez a pálya s mert a legszebb életfeladatnak tartaná a szegény embernek szolgáltatni igazságot. Oh dehogy, szeptemvir akar lenni vagy talán főügyész... ez neki csak átmenet. A képviselő sem azért jön be a házba, mert erős és ambíziót érez magában a törvények alkotásában részt venni. Neki ez csak átmenet... a hely, a honnan lesben várja a szerencsét. Az ügyvédség is átmenet, az alispánság is... Itt minden ember kénytelenségből van a maga helyén (De meg is látszik!) s csak átutazóban érzi magát. Örökös kezeügyében van az utitáska, a mely többnyire üres.

A karzatok közül a hirlaptudósítóké van a legjobban hozzáforva a Házhöz. Kócos, torzonborz alakok ülnek itt, a kik állítólag a közvéleményt szolgálják innen.

A bécsi előkelőbb lapok néhány tudósítója, egy csomó fiatal reporter (a kik mindent jobban tudnak a lent ülő öregeknél s minden tisztelet nélkül bíráskodnak fölötük) s végre a molyette újságírók, a karzat habituei.

A reporter-népség csupa szem, mindent észre vesz s pótolja a lent ülő stenográfok

tűnő, úgy szólva semmi nyomaira nem akadunk?

Ime, tis telt uraim és atyámfiai! indoklása és jogosultsága az E. M. K. E. által kitűzött eszmének és célnak általában, egész széles Magyarországon, különösen pedig az erdélyi részekben, sőt a Székelyföldön és drága itthonunkban, Csikmegyében is!

Engedjék meg nekem, hogy tekintettel az idő előrehaladottságára és célba vett végzendőinkre a mondottak után mellőzhessem azon indokokat, melyek ugy saját egyéni, mint önk hazafias érzelmeiből volnának még meríthetők. Engedjék meg, hogy csak egyszerűen hivatkozzam azon nemes fel-fogásra és lelkes buzgóságra, mely önöket nem annyira egyszerű felhívásomra, mint az E. M. K. E. által kitűzött nemes célok iránti méltó érdeklődésből e terembe vezérelte, hogy — mint felhívásomban is jeleztem — az E. M. K. E. első évfordulójának ünnepélyes hatása alatt mi is megmutathassuk azt, hogy nagyemlékü és honszerető őseinknek nemcsak szóval, hanem tettekben is méltó unokái kívánunk lenni!

Községi képviseléválasztás.

Kézdí-Vásárhelyt, 1886. jan. 10.

Az 1880. évben választott 12 városi képviselő 6 évre terjedő megbízatása lejárván, az új választás folyó hó 9-én ejtetett meg Künle József törvényhatósági kiküldött elnökle alatt a tanácsház disztermében. A szavazás szombatban reggel pont 8 órakor vette kezdetét s este hat órakor bezárattott. A szavazat-kiszedés és az eredmény összeállítása épen vasárnap reggel 9 órakor lett teljesen befejezve. A tanács kebeléből kinevezett bizalmi férfiaknak ugyancsak drágán kellett megfizetni a bizalmat, mert e napon épen 25 óráig tartott a tanácsra nézve a hivatalos óra. A beadott szavazatok összeszámláltván, képviselőkké választottak:

1. Molnár Józsiás 243, 2. Benkő Pál 223, 3. Székely János pap 201, 4. id. Kovács István 157, 5. Csizsár József ker. 156, 6. Jancsó Dénes 142, 7. Krinczy Károly 141, 8. Szotyori János 123, 9. ifj. Dézsi Bálint 105, 10. Kovács János kereskedő 100, 11. Szőcs János kereskedő 97, 12. Kovács János borár 84 szavazattal. Pótagokul: új-uti Nagy Lázár, Benkő Gyula, Nagy Ferencz (Lázáré), Balogh Gyula, ifj. Tóth István, id. Jancsó Mózes keresk.

Megjegyzendő, hogy Kovács János borár 84 szavazatot nyert, minélfogva sors-huzás döntött a két egyforma szavazatot nyert egyén között, mely szerint Kovács Imre lett a képviselőtestület tagja.

A mai választásról mint unikumot meg kell említenünk, hogy a beadott 270 szava-

fogyatkozását. (Mert a gyorsíró olyan, mint a vak; mindent hall, de semmit sem lát.)

Hanem tagadhatatlanul a legérdekesebbek a karzat ama régi alakjai, a kik ott töltötték életük javát.

Némelyik itt ösztül meg a beszédek hallgatásában. Mások már rég elhagyták a hirlapírói pályát, de a tudósítói karzatról nem bírtak leszokni. Megfoghatatlan varázs van abban: a ki ezt a levegőt megszokta, meghal, ha nem szívhatja tovább. Veterán képviselőknél tapasztaljuk, ha hosszan tartó képviselősödés után kimaradtak a Házból, hazamennek és meghalnak.

A Ház a nap s a csökönyös hirlaptudósítók a bolygói. A gibiczek. Megvannak a rokonszenves alakjaik, azoknak a sorsát, sikerit s az anthipatikuskok bukását lesik ott; minden fordulat igaztja őket, minden esély mulatságot okoz nekik.

A játék ö nélkülök folyik, de ők annyira beleélték magokat, hogy azt hiszik, részök van benne. Hiszen csak egy kicsinyke korlát a választfal! Hányszor álmodják magokat oda...

S az álom néha beteljesedik. A tudósítói karzat alakjai közül nem egy bukkan föl a földszinten. Azt mondják az ilyenről: „ki ülte a mandátumot.“ De az álom csak álom marad. A ki a tudósítói karzatról jut be, megint csak vissza kerül az oda. Por volt, por lesz megint. (Gondzú.)

zából 264 egyén kapott szavazatot, hanem ennek dacára mégis nagy részben az eddigiek lettek megválasztva s csupán csak két új tagot nyert a képviselő-testület.

A közhajnak teszünk eleget, midőn Künle József elnök urnak a választás körül kifej-tett buzgóságaért, igazságos és méltányos eljárásáért városunk nevében elismerést és köszönetet szavazunk.

A kézdívásárhelyi „Rudolf“ kórház közgyűléséből.

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Feladatom az, hogy jelentést tegyek kórházunknak az 1884. évi október hó elejétől 1885. december hó végéig terjedő időszakban történt figyelemreméltóbb eseményeiről; de megvallo, nem kis zavar fog el, midőn e feladat megoldásához kezdeni szándékozom, mert helyzetem a t. közgyűléssel szemben ez uttal — hogy többet ne mondjak — legalább is egy kissé szokatlan. Ezen egyelőre különönsnek tetsző szavaim magyarázatul bátor vagyok megemlíteni, hogy kórházunk alapszabályai egy szóval sem tesznek említést arról, hogy a titkári az évi közgyűlések elé jelentést terjesszen. És igen helyesen, mert ha az igazgató bizottság elnöke: az igazgató, a kinek kezében különben is az intézet anyagi és szellemi ügyeinek vezetése összpontosul, továbbá az orvos, és végre a vagyont kezelő pénztárnok megteszik jelentéseiket, a mint erre az intézetben elfoglalt állásuk által kiszabott működési körüknél fogva nemcsak hivatva, hanem az alapszabályok értelmében kötelezve is vannak: akkor valóban a titkárnak nem is marad jelenteni valója, ha csak ismétlésekbe bocsátkozni és a nevezett hivatalnokok hatáskörébe vágni nem akar. Minthogy azonban jelen közgyűlésünk tárgysorozatába a titkári jelentés is felvetetett, engednem kell a kényszerűségnek; de előre is kérem a t. közgyűlés szíves elnézését, ha meg nem kímélhetem oly dolgok felsorolásától, miket az intézetnek említett hivatalnokai sokkal kimerítőbben és szakszerűbben fognak előadni.

Ezek előrebocsátása után megemlítem, hogy: Legutóbbi közgyűlésünk vagyis 1884. évi október hó 5-ke óta az igazgatóbizottsági gyűlések havonként rendszeren megtartottak, és így ez ideig volt összesen 15 gyűlés. A kórháznak ugy anyagi, mint szellemi ügyei e gyűléseken nyertek elintéztést, még pedig, a mint ezt a rendelkezésemre bocsátott jegyzőkönyvének minden pontja tanúsítja, az intézet érdekeinek leginkább megfelelő módon.

Az alakuló gyűlés volt 1884. október 17-én. Ekkor választotta meg az igazgató bizottság a maga kebeléből a tisztviselői kart, nevezetesen: az igazgatót Szőcs József polgármester, az orvost Dr. Sinkovics Ignác, a jegyzőt Kovács István ev. ref. lelkész, a pénztárnokot Kovács Károly kereskedő, az ellenőrt Baló László felsőnépiskolai tanító és az ügyészt Pr. Pethő József ügyvéd személyében. Ugyanakkor tiszteletbeli orvosokká egyhangulag megválasztottak: Dr. Cseh Károly, Dr. Barabás Sándor, Dr. Szini Gyula és Dr. Sinkovics Aurél orvostudorok. E választás később megyei főispán ur ő méltósága által is jóváhagyatott. Ezen a gyűlésen olvastattak fel első ízben a kórház számára készített házszabályok is, melyek később az országos vörös kereszt egylet intenzioinak megfelelőleg némi módosításon mentek keresztül. Végre e gyűlésen lett előterjesztve a belügyminiszter engedélye a kórház megnyithatására.

A mult közgyűléstől a mai napig terjedő időszaknak kétségkívül a legnevezetesebb momentum a volt a kórház ünnepélyes megnyitása és fölszentelése, mely 1884. évi október hó 19-én ment végbe szépszámu helybeli és vidéki közönség jelenlétében. A lélekemelő ünnepély a következő sorrendben folyt le: a helybeli tanítói dalkör éneke után titkári olvasta föl a kórház keletkezésének történetét; ez után Bálint Károly apátkanonok és főesperes fényes egyházi segédlettel végezte a fölszentelési aktust; ezt Székely János ev. ref. lelkész

megható imáival követte; őt pedig Szőcs József polgármester váltotta föl, a ki a városi hatóság nevében köszönetet mondott elnök báróné ő méltóságának a kórház létesítése körül kifejtett töretlen erélye- és lankadatlan buzgalmaért. Végül Demeter Sámuel zagoni ev. ref. lelkész igen szép és eszmegazdag beszédet tartott, a kórház céljait fejtegetve, s e humán intézetet a közönség jóakaratu figyelmébe és támogatásába ajánlv. Az ünnepélyt a dalkör éneke zárta be.

A másik nevezetes és öröndetes esemény az volt a lefolyt időszakban, miszerint Rudolf trónörökös főherceg ő Fensége kegyeskedett megengedni, hogy kórházunk az ő magas nevét viselhesse.

Figyelmet érdemlő esemény az is, hogy a m. kir. honvédelmi miniszterium elfogadta kórházunk azon ajánlatát, miszerint az itt állomásozó 24-ik honvédszázalaj betegeit ápolás végett napi 50 kr díjért felveszi.

A kórház emelésére irányuló intézkedések közül megemlítem még a következőket:

Buzgó elnökünk kezdeményezésére mozgalom indult meg a közkórházi jelleg megnyerhetése érdekében; de kiderülvén, hogy abból az intézetre semmi nevezetes előny és anyagi haszon nem háramlik, e kérdés később elejtetett.

Portómentességért kérés intéztetett a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumhoz; de fájdalom, e kérésnek sikere nem volt. Hasonlóképp nem volt sikere ama kérésnek sem, melyet az igazgató bizottság Háromszék-megye törvényhatóságához intézett a kórházhelyiség vételárának évi kamatja fejében a város által fizetendő 200 frtnak a kórház javára leendő elengedése tárgyában. Ellenben kilátásba helyeztetett, hogy kórházunk a megétől másnemű segélyezésben fog részesülni.

Evi bevételeinket az országos vörös kereszt egylet 1200 frt nagylelkű segélyén kívül még gyarapítja a kolozsvári takarékpénztár 50 frt s a helybeli takarékpénztár 42 frt 53 kr adománya, a farsangon rendezett tánczvigalom 14 frt 65 kr tiszta jövedelme és a Gr. Karácsonyi alapítvány kamataiból belügyminiszter ur ő nagyméltósága által engedélyezett 100 frt.

Kórházunk jöltevei között elnök báróné ő méltóságán kívül, a ki eddigi nagylelkű sokaságához híven az intézet érdekében tett kiadásait vissza nem térítetté, első sorban megemlítem Tisza Kálmán belügyminiszter és Gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter ő nagyméltóságait, a kiknek kegye alaptőkének gyarapítására a Bujanovics Jánosné jótékony célú hagyatékából 1000 frtot juttatott. Megemlítem továbbá Kézdí-Vásárhely városát, mely 20 köbméter, majd ismét 3 öl tűzfát ajándékozott, sőt már a jövő 1886-ik évre is 6 ölet engedélyezett.

Hálával kell megemlékeznünk Háromszék-megye főispánjáról, méltóságos Pótsa József urról is, a ki kórházunk iránti jóindulatának és meleg érdeklődésének az által adott ki-fejezést, hogy egy ágyfelszerelésre 40 frtot ajándékozott.

Ezen kívül befolytak még a következő adományok: Dr. Cseh Károly ur az általa irt „Egészségügy“ című könyvből 15 példányt bocsátott az intézet rendelkezésére. Gelencze község 150 drb ültetni való fenyűfát adott, melyeket Csiby Tamás lelkész és Cseh Imre urak voltak szívesek ki-zedetni és beszállítani. E fák elültetésénél Varga József kertész 3 nap ingyen felügyelt és segédkezett. Adtak még: Tóth István szeszgyáros ur 10 drb, Kelemaa István törvényszéki bíró ur 5 drb oltott rózsát, Hosszu Béla ur 26 drb és Benkő Dénesné urhölgy Torjáról 8 drb gyümölcsfa-oltványt. A többi, itt fel nem sorolható, leginkább gyűjtés útján befolyt, részint pénz-, részint terménybeli adományok az igazgatóság által időnkint hirlapilag megköszönve és nyugtázva lettek.

Mint a látogatási naplóból kitűnik, a közönség intézetünk iránt az egész időszakban nagy érdeklődést tanúsított, s a látogatók mindegyike teljes elismeréssel emlékezett meg a berendezés kor- és czélszerűségéről, az intézetben uralkodó rend és tisztaságról. Ehhez az igazgatói és orvosi havi jelentések nyomán még bátran hozzá tehetjük, hogy a felügyelet pontos, az élelmezés meg-

felelő, az ápolás gondos, előzékeny és szak-szerű, a felszerelési tárgyak, orvosi eszkö-zők mennyiségre kielégítő, minőségre ki-tűnők; a gazdálkodás minden irányban ta-karékos és helyes volt. Szóval: intézetünk az igényeknek és hozzá kötött várakozásnak ez ideig teljes mértékben megfelelt s méltó-nak mutatta magát úgy a trónörökös ö Fen-sége magas nevére, valamint a magyar szent korona országai vörös hereszt egyletének nagylelkű támogatására is. Mindez pedig köszönhető a lelkiismeretes bizottságnak, élén a buzgó igazgatóval: Szöcs József pol-gármester urral, a kinek az intézet megalap-ítása körül is elévülhetlen érdemei vannak, a mennyiben elnök báróné ö méltóságát a megalapítás munkálataiban mindenkor buz-gón és erőlyesen támogatta; a megnyitás óta pedig, mint vezérférfi, a kormányzás-ban tevékeny részt vett. Köszönhető továbbá az intézet fáradihatlan orvosának, Dr. Sin-kovics Ignác urnak, a kit kiváló érdemeiért az uralkodó kegye közelebből a Ferencz József rend lovagkeresztjével tüntetett ki; a derék ápolónőknek, a kik szakértelmükkel és odaadással az orvos által tett intézke-dések sikerét biztosították; mindenkifőlött pedig a lankadatlan buzgalmu elnöknek: br. Szentkeresztly Stephanie ö méltóságának, a ki nemcsak megalkotója, hanem ezen idő-szakban éltető lelke is volt az intézetnek. Miért is azon indítványgyal zárom be jelen-tésemet, tisztelt közgyűlés, hogy méltóztat-sék nevezettek részére eddigi buzgó műkö-désükért jegyzőkönyvileg köszönetet és el-ismerést nyilvánítani!

Végül a magam részére csak annyit kérek, hogy igénytelen jelentésemet tudomásul venni és gyengeségeimért elnézésben része-síteni kegyeskedjenek!

T a n ü g y.

Sz. t. 1886.

s. e.

Felhívás a háromszékmegyei tanítótestület t. tagjaihoz.

Perdi Mihály szörcei volt tanító-társunk jobb létre szenderülvén, hátramara-dott árvaí részére segélyegyletünk temet-kezési alapjából az alapszabályainkban meg-határozott temetkezési segélyösszeg már ki is fizettetett. Ennek alapján a segélyegyleti alapszabályok 50. §-a rendelkezése értelmé-ben a kartársi szeretet egész melegségével kérjük föl tanítótestületünk tisztelt tagjait, hogy a meghatározott 25 krajczárnyi illeté-keket legkésőbb e hó végéig segélyegyleti pénztáros Barabás Mórhoz Kézdi-Vásár-helyre beküldeni sziveskedjenek.

Egyuttal arra is kérjük tisztelt kartár-sainkat, hogy a segélyegyleti, egy torintot tevő tagsági díjait az e hó végéig a pénz-tárhoz szintén befizetni sziveskedjenek, az alapszabályok 10. §-a akként intézkedvén, hogy „minden tag köteles az új-év január havában egy frtnyi tagsági díját befizetni.”

Kartársi szives üdvözléssel:

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. január hó 10-én a „Háromszékmegyei tanítótes-tületi segélyegylet” igazg. választ-mánya nevében:

Baló László, Vajna Károly,
s.-egyleti igazgató. s.-egyleti titkár.

Bendjel-átadási ünnepély.

Kézdi-Vásárhely, 1886. jan. 10.

Ritka és szép ünnepély folyt le a mult va-sárnap Kézdi-Vásárhely város tanácsházá-nak dísztermében. Dr. Sinkovics Ignác ezredorvos és városi főorvos urnak e napon adatott át nyilvánosan Háromszékmegyei fő-ispánja által a Ferencz József rend lovag-keresztje, melylyel ö Felsége a szenvedő em-beriség érdekében tett kitűnő és hasznos szolgálatait kitüntette.

Az ünnepély kezdetül kijelölt 11 órákor már zsufolva volt a tanácsház díszterme vá-logatott közönséggel. Ott volt a kir. törvény-szék, honvéd tisztikar, tanács és egyéb ha-tóságok testületileg s ezen kívül érdeklődők nagy számban. A terem bejáratánál az ipar-társulatok zászlói képeztek sorfalat, ünne-

pies szint kölesönözve az egésznek. Polgár-mester indítványára Kovács Dániel és Ben-kő Sándor urak kértettek fel, a főispán urat a teremben való megjelenésre kérni. Riadó éljenek között lépett megénk tisztelt és szeretett főispánja a terembe. Dismagyar ruhájában, szép magyar arczával a régi jó idők egy alakját véltük benne látni. Az élje-nek lecsillapultával főispán ur rövid, de lel-kes beszédben adá elő a mai ünnepély cél-ját s aztán a kitüntetett férfinhoz lépve, mel-lére tüzte az érdemrendet, igazán szívből fakadó szavakban üdvözlölvén őt. Ezután Dr. Sinkovics ur meghatott hangon köszönte meg a kitüntetést, melyet a közönség zajosan megéljenzett. Ezzel az ünnepély véget ért s a főispán és az új lovag az összegyűlt közön-ség szünni nem akaró éljenzései között ha-gyák el a termet. A főispán ur ezután a ta-nács, majd meg a tisztikar tisztelgeit fel-na-gádá. Főispán ur a tanács írásban elküldött újévi üdvözlétére reflektálva, kijelenté, hogy ő nem úgy, mint vendég, jön Kézdi-Vásár-helyre, mert itt mindig itthon érzi magát. Meg vagyunk győződve, hogy városunk minden polgára szíve mélyéből kívánja, hogy úgy legyen.

* * *

A mai ünnepély második részét a Dr. Sin-kovics ur által rendezett díszbéd képezé, melyen Pótsa József főispán és Künle József uron kívül hivatalosok valának a különböző hatóságok főnökei, tisztviselők és polgárok, körülbelől 30-an. A kedélyes lakomát talpra-esett toasztok fűszerezék. Pótsa főispán ur a király- és királynéért s egész királyi csa-láért emelt poharat, melyet a társaság állva hallgatott végig; nemskorára ismét a főispán a kitüntetett házigaadát köszönté fel, meleg hangon vázolván azon érdemeit, melyek a legmagasabb királyi kegyet a kitüntetett férfin számára kinyerék. Szijjártó Izidor a főispánra, Szöcs József polgármester Künle Józsefre, Varga József Sinkovicsra, Dónáth József törvényszéki elnök a tisztelt háziaszonyra, Benedek István őrnagy Dr. Sin-kovicsra, Székely János ev. ref. lelkész és Bálint Bároly apát-kanonok a háziurra stb. emeltek poharat, és folyt a lakoma széles jó kedvvel egész 5 óráig, s a vendégsereg ezer meg ezer jelét adá a szeretett házigaada és háznépe iránt érzett tiszteletének.

Mi a mai napon a kitüntetett férfin iránt a város összes polgársága részéről nyilvá-nult közölsimérest teljesden osztjuk s színte szívvel kívánjuk, hogy Dr. Sinkovics Ignác ur a szenvedő emberiség érdekében eddig kifejtett üdvös munkálkodását sokáig foly-tathassa!

0.

Különfélek.

— A székely kongresszus kérdésében, mely-nek eszméjét Ugron Gábor orsz. képviselő vetette fel, Török Albert, Udvarhelymegye alispánja, cikket közöl a „Nemzet”-ben s a többi közt ezeket mondja: „Ugron Gábor urnak abban igaza van, hogy létező nyo-moruságainknak orvoslásához, a siker remé-nyével, csakis az összes székelyföldi ténye-zőknek utógondolat, tehát párt- és felekezet-különbség nélküli közreműködésével fogha-tunk hozzá. A Székelyföldön létező felekeze-tek és pártok birnak annyi hazafisággal, hogy eme közreműködést vissza nem utasítják. Mi-után Ugron Gábor ur ezen az alapon szólí-tott fel a munkára, abban habozás nélkül részt veszek. Kijelentem tehát, hogy a szé-kely kongresszus eszméjét — mely nem le-het pártgyűlés — elfogadom. Tegyük félre minden melléktekiteteket és kiesinyes érde-keket. A létérti küzdelem nagy munkájában, székely fajunknak megmentésében, egyesül-jünk. Meg vagyok arról győződve, hogy ha a székely nép mint egy férfin lép a nemzet elé és feltárja valódi sebeit, az orvosoltatni fog. Talán célszerű lenne, ha a székely kon-gresszus előmunkálatait egy a székelyföldi főispánokból, országgyűlési képviselőköl és alispánokból alakított előleges értekezlet állapítaná meg. A kérdés fel van vetve, nyi-latkozzanak azok, kiknek állásuk súlyánál fogva felszólalni kötelességük, hogy tisztul-jon a láthatár.”

— **Postaügy.** A nagyszebeni postaigazgató-ságnak folyó évi január hó 7-én kelt 305. sz. rendelete alapján a helybeli kir. postahiva-talnál a küldöncz- és cariol-postajáratok K.-Vásárhely, Seps-Szentgyörgy és Br.-Föld-vár pályaudvar közt folyó hó 9-étől kezdve következőleg lettek megváltoztatva: A cariol-járat indul Br.-Földvár pályaudvarra estéli 7 órákor, érkezik onnan 2 óra 50 perczkor délután; az egyfogatu küldönczjárat indul Seps-Szentgyörgyre 3 órákor délután, érke-zik onnan 6 óra 30 perczkor reggel. A többi. innen elágazó postajáratok menetrendje vál-tozást nem szenved. A 301. és 302. számú futárvonatok megszüntetése folytán a buda-pesti levélposta ezután egy nappal későbbben fog beérkezni.

— **Necrolog.** Gyöngyösi István kézdívásár-helyi felsőnépiskolai tanító, lapunk mun-katársát, szomorú családi csapás érte; szere-tett neje, egy művelt, kedves ifju nő, [folyó hó 12-én elhalt. Haláláról a megszorodott család következő gyászjelentést adott ki:

„Gyöngyösi István felsőnépiskolai tanító a maga és fia István; édes anyja: özv. Gyön-gyösi Sándorné, nővere: Gyöngyösi Fran-cziska; Barabás Károly s neje Szabó Rózá-lia bánatos szülők; testvére Róza, férje M. Székely János s gyermekeik: Mari, Róza, Anna; özv. Mátyás Zsigmondné sz. Gál Ró-zália, Szabó Károlyné sz. Barabás Mária, Szonda Sándorné sz. Szabó Borbála, özvegy Csathó Gáborné szül. Szabó Thekla, mint nagynénék s ezeknek férjeik, illetőleg gyer-mekeik; özv. Szabó Mihályné s gyermekei, valamint számos rokonok, jó barátok és ismer-ösök nevében megszorodott szívvel je-lenti hű nejének márkosfalvi Barabás Bertának folyó év és hó 12-én d. u. 6 órákor, 25 éves korában, házassága 6. évé-ben, hosszan tartott betegség után bekövet-kezett gyászos elhunytát. A hű nő, gondos jó anya, engedelmes jó gyermek, valódi szer-ető testvér és rokon, kedves és művelt tár-sadalmi nő hült tetemei folyó hó 15-én d. e. 10 órákor fognak kézdívásárhelyi lakásán, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartan-dó rövid ima után Márkosfalván, nagynénje özv. Mátyás Zsigmondné sirboltjában örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztessé-gételre a résztvevő közönség szomoruan meg-hívatik. Honoljon béke és örökkéjék a szere-tet anygala nyugvó porai fölött! Kézdi-Vá-sárhelyt, 1886. január 13-án.”

— **Halálozás.** Földes József csiksomlyói tanítóképző igazgató tanárt súlyos vesztése-g érte. Folyó hó 4-én temették el kedves ne-jét, kiben egy jó családanya, gyermekeinek védő anygala szállt a sirba. A főgymn. ta-nári kar az ifjúsággal, a Szt.-Ferencz-rend derék főnöke szerzetes növendékeivel, — kik egyszersmind a gyászos szertartást is végezték — a jelenlevő tanítóképezdei nö-vendékek, számos rokon, jó barát, ismerős sorakozott az elhunyt végtisztességére s a hátrahagyott család vigasztalására. Derék tanférfi! Vigasztaljon tégedet a hit, mely neked a csapások elviselésére eddig is oly sok erőt nyújtott s mely megtanított tége-det hinni az egykori viszontlátásban is; fo-gadd részvétet barátainak, kik sorsod elvi-selésére mindig segítségül lesznek! Egy jó barát.

— **Horváth Károly** gyergyóalfalvi plebános felakasztotta magát. Temetése folyó hó 8-án a lehető legnagyobb részvét mellett folyt le; ott volt a gyergyói intelligenciának színe-jeva. A temetés előleges püspöki intézkedés után nagyon egyszerű volt; a kerületi pap-ság a boldogultat megillető tisztelettel övezte körül a ravatalt. Itt azonban feltűnt, hogy a szentniklósi plebános és segédjei rendes ruhájokban, míg a többi papok — még az örmény és g. kath. szertartáshoz tartozók is — a szokásos ünnepélyes fehér ingben jelen-tek meg. A résztvevő publikum találgatta az okokat, de kitudni képes nem volt, mivel ez a hierarchia titkaihoz tartozik, ezeket pedig csak a clerus tagjai — és nem mások — ismer-ik. A boldogult hívei is oly nagy számmal jelentek meg a végtisztességen, hogy alig lehetett az utcákon járni kelni, a koporsó-hoz közel jutni; a közönség egy része a te-metési szertartás végzése alatt kivonult a temetőbe és ott foglalt állást, hogy leróhassa ama hálát és tiszteletet, melylyel a megbol-dogult iránt viseltetett. Délután fél 5 óra-kor volt vége a czeremóniának, s már ekkor a szűkebb csoportosulásoknál imitt-amott lehetett hallani a kijelölt gyergyóalfalvi ple-bánost; s én, ki egy pár körben ez alkalom-

mal megfordultam, örömmel vettem tudomá-sul ama nyilatkozatot, mely Imets F. Jákó igazgató mellett még a temetés alatt nyilvá-nult. Egy másik verzió Rancz János csató-szagi és Veress Sándor szentimrei papokat is emlegette. Kié lesz a gloria, hogy tudni nem lehet; hanem annyi tény, hogy a nagy többség Imets igazgatót fogja pártolni, méltányolván e derék papnál is azt, mit maga a káptalan zárt helyiségén tartogat, daczára, hogy érdemei úgy az egyház, mint a társa-dalom terén már elismert tények. H i r f o g ó.

— **Mulatságok.** A kézdívásárhelyi „Rudolf” kórház javára jövő február havában rendezendő bála Dr. Sinkovics Ignáczné urhölgy kéretvén fel bálányának, ö nagysága ezen tisztelet elfogadta. A köztisztletben álló lady patronesse ezen szivessege már magában eléggé biztosít minket, hogy a kórház-elite-bál, melynek érdekében már erőlyesen mű-ködik a rendező bizottság, fényes sikert fog aratni. Az árvaház javára rendezendő társas-estély nem február 3-án, mint mult számunk-ban tévesen írtuk volt, hanem február 6-án fog megtartatni. — Az oltáregylet álarcosos-báljára a rendezőbizottsági társelnökséget Booskor Mihály törvényszéki bíró ur, a kór-házi elite-bálra meg Székely Jánosné és Ba-log Jánosné urhölgyek voltak szivesek el-vállalni.

— **A borszéki fürdőn** a gázkemencze szét-robbant; persze a robbanás nem nagy, de azért a kár, mig helyre fogják állítani, körül-belől kitesz 5—6000 frtot.

Az „Ország-Világ” 2-ik (január 9-iki) száma méltó folytatása az újévi számnak. Külön-sen kiválk Mikszáth Kálmán A „kormány támaszai” című szellemes karczolatja. A „Kormány támaszai” többek közt egy lap, mely csak névleg létezik, egy száma jelen meg egy példányban s ezért a szerkesztő szubvenziót huz a kormánytól. Előfizetni rá nem lehet, mert a szerkesztő, ha oda téved vagy egy előfizető, lebeszéli arról. Az „Or-szág-Világ” ez idő szerint két eredeti re-gényt közöl, még pedig Tolnai Lajostól és Szabó Endrétől. E számban találunk egy gyönyörű svéd balladát Györi Vilmos ha-gyatékából. A többi közlemények következ-tek: „Csevegés a fűtésről”, dr. Sztérenyi Hugótól; „A nők és a korcsolya-sport” Kar-lovsky M. Idától; „Lövés a holdba”, szil-veszteréji történet Szatmári Móról; „Bel-grádtól Nisig”, uti emlékek Váli Ernőtől; „A madár proletárok”, szép költemény (ké-pel) Palágyi Lajostól; „A hétről”, Székely Huszártól. E számban egy új rovatot is ta-lálunk „Apró versek” címmel, melyben ere-deti és fordított egy-két strófás versek van-nak. Most Gáspár Imrétől, Grün Anasztáz-tól, Révész Imrétől és Rittershaus Emiltől olvashatók csinos versek. A képek is mind művészi kivitellűek. Így „a fejedelmi sarjak” nagy szabású kép Giuliano festménye után; „A kútnál” Bruck Lajos Párisban élő kitűnő festőnk műve, „A madár proletárok” s a lap élen a jubiláló Vilmos császár jól sikerült arcképe. A rovatok élénke, változatosak. Az „Ország-Világ” előfizetési ára: január—decemberre 10 frt, január—júniusra 5 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 kr., június—decemberre 5 frt. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 23 frt, félévre 14 frt, ne-gyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az elő-fizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utoza 6-ik szám. Legcélyszerűbben megren-delhetni 40 kros füzetekben Turóczi László kézdívásárhelyi könyvkötőnél, ki-nél a mutatószám meg is tekinthető. A 40 kros füzetek két számot foglalnak ma-gukban.

Közigazdaság.

A téli salátáról. A ki már kora tavasszal salátához jutni ohaít, annak a palántát még ősszel el kell ültetnie. S ha annak idején a keretes ágyba a mag el lett vetve, úgy ez időre ültethető palántákkal rendelkezünk. A téli saláta legjobban díszlik oly helyen, a hol az északi szelek és hideg ellen némileg védve van s noha meglehetősen hideget elbir, mégis a kemény és száraz fagyok rendesen meg szokták dézsmálni. Szereti továbbá az erőteljes s buja talajt, mely jó apróra volt megművelve; különösen jól érzi magát a fris trágyás földben, mely azonban folytonos nyirkosságban tartandó. A kiültetést ilyen-kor már bátran megkezdhetjük. Ha koráb-ban ültetjük, úgy annyira megerősödik, hogy tavasszal be sem borul, hanem egyenesen magba hajt. Szoktak neki téli takarót is adni, a mennyiben szalmás trágyával befedik.

Csak hogy ezzel rendszeresen többet ártnak, mint sem használnak. A szalmás trágya alatt nem kapván levegőt, legtöbbször kiállanak. Legjobb takarója a hó; ez alatt legsikeresebben telik ki. Száraz fagyos időben tanácsosabb és bogokkal befedni. A legajánlatosabb fajok a drezdai és hollandi salátafélék.

Egyetmást a tormaól. Mielőtt beköszönt a disznóölés évada, egyúttal a torma használata is gyakoribb szokott lenni. A jó torma ilyenkor nagyon keresett czikk a konyhán s nem megvetendő összeg vándorol ki ennek ára fejében. Ritka vidék pedig, a hol nálunk is elő ne fordulna a kertben, csak hogy mert művelésére semmi gondot sem fordítunk, meg s van rajta a látszata. Rendszeren vékony és elágazott gyökerű, izre nézve pedig fás, rostos és kesernyős. Morva- és Csehországban például rendszer művelésben részesítik s azért ott vastagra megnő és ize is kellemesen édeskés és porhanyó lesz. Ezt pedig mi is megtehetjük, ha a többi kerti terményeink sorába vesszük fel és egy kis gondot fordítunk rája. Mindezt pedig azért mondjuk most el, mert éppen itt az ideje, hogyha akarunknak érvényt kívánunk szerezni. Midőn erősebb derek után már fagyokra számíthatunk, hozzá szoktunk fogni a torma kiadásához is. Ilyenkor azon legyünk, hogy minél mélyebbről vehessük ki, mert ezáltal megakadályozzuk a rendszertelen sarjadást, mely ritkán szokott valami sokat érni. A helyett inkább össze kell gyűjteni a vékonyan maradt gyökereket s egy külön jól megmunkált földszelvénybe ültető furóval részletesen azért kell ültetni, hogy nyáron föltakarni és az apróbb oldal gyöksejaitől megtisztítani lehessen. Ily módon a torma vastag lesz és ízletességében is sokat nyer.

„THE GRESHAM” életbiztosító társaság Londonban. E társaság 1885. évi nov. 17-én tartotta rendes évi közgyűlését, melyben előterjesztették az 1885. jun. 30-án lejárt 37-ik üzleti évről szóló jelentést. E jelentés főtételai a következők: A lefolyt üzleti év eredménye igen kedvező volt; benyújtottak 7394 biztosítási ajánlatot több mint 66 millió 393,200 frankra, melyek közül a társaság 6.138 ajánlatot több mint 53 millió 422,475 frankkal elfogadott s a megfelelő kötvényeket kiállította. A díjbevétel, levonván a viszontbiztosításért fizetett összeget, 14.185,366,47 frankra rugott, mely összegben az első évnél 1.952,450,42 frank biztosítási díja is befoglaltatik. A kamat-számla 3 millió 740,702,30 frankot tett s a díjbevételhez csatolva, a társaság évi bevételét 17 millió 926,068,77 frankra emelte. A társaság a lefolyt üzleti évben életbiztosítási kötvényekre 6.639,527,81 frankot fizetett ki a társaság. A kihazasítási és vegyes biztosítási ügyletekből eredő és lejárt követelések összege 2.919,240,73 frankra rugott. Kötvények visszavételére 1.157,927,19 frankot for-

ditott a társaság. A biztosítási alap, melylyel a társaság a szerződésekben kikötött feltételek teljesítését biztosítja, 3.944.971,26 frankkal emelkedett. Az aktívák az üzleti év végén 89.282.500,94 frankot tettek. E mérleg felállításánál vételáron bejegyzett értékén értékeltéssel nem vétetett tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltak, s így azonnali nyereség forrásul nem tekinthetők. Ennek az értékeltéssel azonban nagy jelentősége van, mert konszolidálja ama garanciákat, melyeket a társaság nyújt. Tőkebefektetések: 1.935,056,15 frank a brit kormány értékpapiraiban, 1.942,687,40 fr. az indiai és gyarmati-kormány értékpapiraiban, 13.841,232,29 fr. más államok értékpapiraiban, 1.725,198,02 fr. vasutirésztvényekben, elsőbbségekben és garantált értékpapirokban 29 m. 870,022,60 fr. vasuti- és más kölcsönkötvényekben, 14.620,450 fr. házakban, melyek közt a társaság bécsi és budapesti házai vannak, 12,722,801,15 frank jelzálogokban és 14 millió 407,095,93 frank különböző biztosítékokban.

57-ik közlemény

a br. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdí-Vásárhely városi és vidéki Rudolf-kórház részre tett szives adakozásokról.

Földes Sámuelné 5 frt, Szalasi György 1 kényszerzubbony, Cserei Jánosné 1 zsák alma, avult ruhák, özv. gr. Mikos Benedekné 4 drb. avult ing, Br. Szentkeresztly Stephanie 4 zsák alma, 4 kupa szilva, 5 véka murek, 3 véka zeller, 4 véka petrezselyem, id. Tóth Istvánné 1 nagy fazék zsír, 4 kupa tej, 2 liter szesz, 2 kiló szalonna, id. Becsek Imréné Kovásznáról 1 tarisznya avult ruha, 1 kupa vaj, dr. Sinkovics Ignácné egy köböl zab, 1 félkiló írósvaj, Kovács Áronné 1 szál kolbász, Sükös Károlyné egy szál kolbász.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében legáltalánosabb köszönetünket.

K. Vásárhelyt, 1885. decz. 28.

Szőcs József m. p.

polgármester,

a kórház igazgatója.

Kovács István m. p.

a kórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Szerkesztői izenet.

F. Gy. urnak Párkercz. Szives jó kívánatait köszönjük s örömmel üdvözljük munkatársaink sorában.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Január 12-én.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	101.—
Magy. papírjárdék 5%	92.40
Magyar vasuti kölcsön	151.50
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	98.75
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	127.—
M. keleti vasuti államköt. III.	111.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	103.75
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	103.75
Temes-bánati földteher. kötv. záradékkal	103.50

Erdélyi földtehermentesítési kötvény	103.05
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	103.50
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.—
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	118.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.25
Osztrák járadék papírban	83.75
Osztrák járadék ezüstben	84.—
Osztrák járadék aranyban	111.25
1860. államsorsjegyek	139.50
Osztrák-magyar bankrésztvény	872.—
Magyar hitelbank-résztvény	303.—
Osztrák hitelintézet-résztvény	296.40
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.93
20 frankos arany	10.04
Német birodalmi márka	62.15
London (2 havi váltókért)	126.90
20 márka arany	12.42

Felölös szerkesztők:
Hj. Dobay János. Sprensz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

„Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben”

ezimű munka legkönnyebben megszerezhető

Kritsa Péter könyvkereskedéséből Gyergyó-Szentmiklóson.

Maig megjelent három füzet. Egy-egy füzet ára 30 kr.

A t. közséi és iskolai hatóságoknak fél, esetleg egy évi utólagos fizetés mellett is adja a fennirt könyvkereskedés.

HIRDETÉS.

Háromszék megye Peselnek községében, a „Nyáras” nevezetű erdőségemben 2000 drb tölgyfa eladandó; használható vasuti építkezésekre, távirdafák- s egyébféle eszközökre. Értekezhetni alattirtnál.

Peselneken, 1886. január hó.

Özv. Solim Venczelné.

HIRDETMEY.

Mészáros Szócs Dániel és nője Bede Mária tulajdonát képező kőház alsó része, mely áll 2 szoba, 1 kamara, 1 pince, s a mellette lévő faház 4 szoba, 1 kamara, 1 pince, istálló és szinállyal együtt 1886. évi április 24-étől haszonbérbe adandó. Bővebben tulajdonossal értekezhetni.

Árverési hirdetés.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó kollegium bodzai italméréséi joga és ehez tartozó épület folyó 1886-ik év február 7-én d. e. 10 órakor a kollegium helyiségében 1886. április 24-től számítva hat évre nyilvános árverésen bérbe fog adatni a fennirt árverés napjait benyújtható zárt ajánlatok tekintetbevételével. A zárt ajánlatok alattirtnak nyújtandók be, kinél a bérleti feltételek is mindennap 11-12 óráig megtekinthetők.

S.-Szt-György, 1886. január 2.

Bodor Domokos,
inspector-professor.

3—3

Kölcsön

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, u. m.: háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok, stb. kaphat közbenjöttöm után egy fővárosi hitelszövetkezet-től 100 frttól 1000 frtig 50 hó alatt postautalvány után visszafizetendő 6 százalékos személy-hitel-kölcsönt. Minden 100 frt kölcsön-összeg havi 2 frt betéttel törleszt-hető.

5%-os bank-kölcsön

közvetítették 2000 frttól kezdve 1.000.000-ig földbirtokra, esetleg jó anyagból épült városi házakra 25 évre 2½% tőketörlesztéssel, vagy 40 évre 1% tőketörlesztéssel. Ház-kölcsönömmel megállapítandó becslési költség előre leteendő.

Termények, tőzsdei értékpapírok, résztvények stb. elvállalatnak szerény díjazás mellett eladás, esetleg előleg beszerzése végett.

Ügynökök tisztességes provizio mellett működésre felkérhetnek.

Válasz és portó-költség fejében 30 kr levélbélyegben kérik, e díj nélkül válasz nem adatik.

3—7

Pollák János

bizományi és ügynöki irodája,
Budapest, VII. csömöri-ut 37. sz. I. em.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1886. január hó 10-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1886. január hó 10-től.

A l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsv.	321. omnibusv.	A l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsv.	321. omnibusv.
		Délután							
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	Reggel	6.22	2.55	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.12	6.08	10.02
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	6.45	3.19	2.27	Tóvis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	12.37	6.00	319. omn.-v.
Botfalv	„	7.01	3.38	2.55	Nagy-Enyed	„	2.11	7.43	6.00
Földvár	„	7.19	3.57	3.19	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.31	8.00	7.43
Mogyorós	„	7.33	4.17	3.38	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	2.54	8.29	8.00
Apáca	„	7.54	4.36	3.57	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	3.35	9.12	8.29
Kőpecz	„	8.01	4.47	4.17	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	3.86	9.32	9.12
Agostonfalva	„	8.19	5.08	4.36	Budapest	(érk. ind.)	4.09	10.23	9.32
Alsó-Rákos	„	8.45	5.42	4.47			4.11	10.32	10.23
Homoród	„	9.01	6.02	5.08			5.56	12.59	10.32
Kacsa	„	9.22	6.33	5.42			6.08	—	—
Bene	„	9.43	7.01	6.02			10.37	9.13	—
Erked	„	10.10	7.37	6.33			10.51	9.18	311. omn.-v.
Héjasfalva	„	10.29	8.01	7.01			6.00	2.10	10.05
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	10.39	8.21	7.37					
Medgyes	(ind.)	11.54	9.43	8.21					

Brassóból Bukarest felé indul mindennap este 7 óra 14 perczkor az omnibusvonal.

Nyom. Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.